

Sygn. akt II AKa 160/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marcin Kokoszczyński

Sędziowie: SA Wojciech Andruszkiewicz

SA Dorota Rostankowska (spr.)

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Joanna Tomaszewska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w G. M. W.

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2023 r.

sprawy z wniosku

A. K.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

na skutek apelacji wniesionych przez pełnomocnika wnioskodawcy i pełnomocnika uczestnika postępowania Komendanta Wojewódzkiego Policji w G. od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 9 marca 2023 r., sygn. akt **XI Ko 1063/22**

zmienia zaskarżony wyrok w pkt. I w ten sposób, że zasądzone zadośćuczynienie obniża do kwoty 147.000 (stu czterdziestu siedmiu tysięcy) złotych;

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;

wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 160/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2.	

CZĘŚĆ WSTĘPNA**1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**

Wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z 9 marca 2023r. w sprawie XI Ko 1063/22

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

pełnomocnik wnioskodawcy

pełnomocnik uczestnika postępowania

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do co do zasadności roszczenia o
odszkodowanie

#

co do wysokości zadośćuczynienia

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Wnioskodawca	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
		A. K.	Sąd odwoławczy nie prowadził postępowania dowodowego.		
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Wnioskodawca	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
	A. K.	Sąd odwoławczy nie prowadził postępowania dowodowego.			

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwiężle o powodach uznania dowodu
	Sąd odwoławczy nie prowadził postępowania dowodowego.	Sąd odwoławczy nie prowadził postępowania dowodowego.

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiężle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	Sąd odwoławczy nie prowadził postępowania dowodowego.	Sąd odwoławczy nie prowadził postępowania dowodowego.

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp	Zarzuty	
	<p>Apelacja pełnomocnika uczestnika postępowania</p> <p>naruszenie przepisu prawa materialnego tj. art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 2099, dalej jako: ustawa lutowa) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie,</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p>

a w konsekwencji wskazanie jako podmiotu zobowiązanego do wypłaty wnioskodawcy kwoty zadośćuczynienia statio fisci Skarbu Państwa tj. Komendanta Wojewódzkiego Policji w G., podczas gdy podmiotem uprawnionym do wypłaty wnioskodawcy ew. zasądzonych na jego rzecz należności jest Skarb Państwa (bez określonego przy tym statio fisci Skarbu Państwa) i jedynie takie określenie podmiotu zobowiązanego do wykonania orzeczenia Sądu jest prawidłowe;	# częściowo zasadny # niezasadny # zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # zasadny
naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 442 ^(1) § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, dalej również jako: k.c.) w zw. z art. 8 ust. 1 i 3 ustawy lutowej oraz art. 558 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, dalej również jako: k.p.k.) mających wpływ na treść orzeczenia, poprzez zaniechanie przez Sąd uznania z urzędu, że przedmiotowe roszczenie uległo przedawnieniu, podczas gdy z wykładni powyższych przepisów wynika, że w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie mają odpowiednie zastosowanie przepisy rozdziału 58 k.p.k., tym samym w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w kwestiach nieuregulowanych w niniejszym kodeksie. Oznacza to, że postępowanie o odszkodowanie i zadośćuczynienie ma charakter mieszany. Wniosek rozpoznawany jest bowiem przed sądem karnym, a więc zastosowanie powinny mieć przepisy procedury karnej, ale jego przedmiotem jest żądanie o	# częściowo zasadny # niezasadny # zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # częściowo zasadny # niezasadny

charakterze cywilnoprawnym, które rozpoznawane jest w procedurze cywilnej i mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego w zakresie przedawnienia, a w konsekwencji błędne zasądzenie od Skarbu Państwa - Komendanta Wojewódzkiego Policji w G. na rzecz A. K. kwoty 260.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z tytułu internowania wnioskodawcy na mocy decyzji nr (...) Komendanta Wojewódzkiego Milicji Obywatelskiej w G. z dnia 12.12.1981 r.;

naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy lutowej, poprzez ich błędną wykładnię i nieuwzględnienie we właściwy sposób wszystkich istotnych okoliczności kształtujących rozmiar doznanej przez wnioskodawcę krzywdy w związku z pozbawieniem wolności w okresie od dnia 13 grudnia 1981 r. do dnia 23 lipca 1982 r. tj. przez okres 222 dni i uznanie, że rozmiar krzywdy doznanej przez wnioskodawcę uzasadnia przyznanie mu od Skarbu Państwa - Komendanta Wojewódzkiego Policji w G. kwoty 260.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, podczas gdy przyznane zadośćuczynienie zostało zasądzone w wysokości nieodpowiedniej - nieadekwatnej i przekraczającej rozmiar krzywdy doznanej przez wnioskodawcę.

**Apelacja pełnomocnika
wnioskodawcy**

- w zakresie zadośćuczynienia:

obraza przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę dowodów i wyciągnięcie z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wniosków sprzecznych z zasadami prawidłowego rozumowania, doświadczenia życiowego i wskazaniem wiedzy, tj. nieprawidłowe przyjęcie, iż zadośćuczynienie w kwocie 260.000,00 zł spełnia cel i wymogi określone art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (ustawa lutowa) w przypadku krzywd A. K. doznanych na skutek internowania w okresie od dnia 13 grudnia 1981 r. do dnia 24 lipca 1982 r., w związku z jego działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego,

obraza przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie w trakcie orzekania o wysokości zadośćuczynienia i niedocnienie w sposób szczególny okoliczności takich jak: poczucia rażącej niesprawiedliwości z powodu niesłusznego pozbawienia go wolności w związku z działalnością niepodległościową, względnie długiego okresu izolacji - 7 miesięcy i 10 dni, złych warunków ośrodka internowania, w jakich wówczas przebywał, pogorszenia się jego stanu zdrowia (kłopoty z zębami) z powodu izolacji oraz braku zapewnionej właściwej opieki stomatologicznej, obaw i tęsknoty związanych z rozłąką z ukochaną rodziną, obaw o swoje zdrowie i życie, o rodzinę (żona i 6 dzieci),

o swoją przyszłość, niepewności dotyczącej rzeczywistego czasu trwania pozbawienia wolności, złego stanu zdrowia, który był wynikiem internowania,

błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, poprzez niesłuszne przyjęcie, że w okolicznościach niniejszej sprawy sumą odpowiednią zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez A. K. na skutek niesłusznego internowania jest kwota 260.000,00 zł, pomimo iż jest to kwota niewspółmierna do rozmiaru doznanych przez niego krzywd i cierpień, ich intensywności i nieodwracalnego charakteru, zaś względy te przemawiają za zasądzeniem na jego rzecz wyższej kwoty zadośćuczynienia,

błędna wykładnia art. 8 ust. 1 ustawy lutowej w zw. z art. 445 § 1 k.c. dotycząca zasad ustalania wysokości zadośćuczynienia, skutkująca nieprawidłowym sposobem szacowania zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez A. K. w wyniku przymusowego umieszczenia w izolacji, poprzez przemnożenie kwoty 550% „średniej krajowej” w przeliczeniu na każdy miesiąc pozbawienia wolności, podczas gdy szacowanie odpowiedniego zadośćuczynienia nie powinno polegać na mechanicznym (nawet pośrednio) przeliczeniu powyższych wartości, ale na uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy w zakresie indywidualnej krzywdy doznanej przez represjonowanego, co w ocenie skarżącego przełożyło się na zaniżenie przyznanego zadośćuczynienia.

w zakresie odszkodowania:

obraza przepisów prawa procesowego, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez częściowe tylko danie wiary zeznaniom wnioskodawcy i świadka A. K. (1) i niesłuszne uwzględnienie opinii sądowo-lekarskiej biegłego specjalisty chirurgii stomatologicznej w przedmiotowej sprawie co do wpływu internowania na stan zdrowia (utrata zębów) wnioskodawcy, które jednakże należało ocenić przez pryzmat całego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, z uwzględnieniem zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego i wskazań wiedzy,

obraza przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na jego treść, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę dowodów i wyciągnięcie z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wniosków sprzecznych z zasadami prawidłowego rozumowania, doświadczenia życiowego i wskazaniami wiedzy, poprzez niesłuszne uznanie, iż brak było związku przyczynowego pomiędzy wykonaniem wobec wnioskodawcy decyzji o internowaniu i złym wyżywieniem w okresie izolacji, a jego problemami zdrowotnymi tj. stopniową utratą uzębienia i w konsekwencji potrzebę wykonania implantów zębów przez wnioskodawcę, pomimo, iż z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż warunki izolacji (brak możliwości systematycznego dbania o stan jamy ustnej) wpłynęły negatywnie na jego stan zdrowia - w związku z

	<p>tym należało oprzeć się głównie na zeznaniach wnioskodawcy, czego Sąd nie uczynił, w sytuacji gdy według aktualnej wiedzy medycznej doznane przez wnioskodawcę represje (otrzymywanie złej jakości pożywienia) w okresie internowania mogły spowodować jego problemy stomatologiczne.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutów za zasadne, częściowo zasadne albo niezasadne</p>		
<p>Apelacja pełnomocnika uczestnika postępowania</p> <p>Ad.1. Zarzut nie jest trafny. Całkowicie chybnym jest odwoływanie się przez skarżącego do przepisów obowiązujących w dacie wejścia w życie Ustawy z 23 lutego 1991r. o uznaniu a nieważnie orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (dalej „ustawa lutowa”). Od tego czasu bowiem przepisy związane z dochodzeniem roszczeń za niesłuszne pozbawienie wolności uległy zmianie, w szczególności art.554 kpk, który poprzez art.8 ust.1 pkt 3 ustawy lutowej ma zastosowanie w przedmiotowej sprawie. Sąd Apelacyjny w Gdańsku nie podziela stanowisk prezentowanych przez sądy powszechne, a wskazanych przez skarżącą na str.4-8 apelacji. W pełni natomiast akceptuje stanowisko i rozważania zaprezentowane w wyroku Sądu Najwyższego z 17 maja 2022r., sygn. akt I Ka 2/22, zgodnie z którymi: „głównym motywem, który przyświecał prawodawcy, gdy wprowadzał przepisy art.554 § 2a i 2b k.p.k., przywracające "w postępowaniu odszkodowawczym</p>		

udział w charakterze strony organu reprezentującego Skarb Państwa", było "zabezpieczenie interesów majątkowych Skarbu Państwa". Projektowane regulacje "miały na celu wzmocnienie ochrony interesów majątkowych Skarbu Państwa w tym postępowaniu i jednoznaczne wskazanie, który z organów Państwa odpowiada za ich ochronę w danym postępowaniu" (projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw - Druk sejmowy z dnia 21 lutego 2019 r., nr 3251, s. 72 uzasadnienia). Bez wątpienia zaś potrzeba należytego zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa i jednoznacznego wskazania, który z organów odpowiada za ich ochronę w danym postępowaniu, aktualizuje się również w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie, o którym mowa w ustawie lutowej (podobnie D. Świecki (w:) B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2022, komentarz do art. 554, teza 17)." Następnie Sąd Najwyższy wskazał: „Pamiętać bowiem należy, że przepisy rozdziału 58 k.p.k. stosujemy w sprawach o roszczenia dochodzone na podstawie ustawy lutowej odpowiednio, a ponadto art.558 k.p.k. odsyła do odpowiedniego stosowania - w kwestiach nieuregulowanych w tym kodeksie - do przepisów k.p.c. Z powyższego wynika, że w zakresie tych roszczeń, w których ustalenie statio fisci nie jest możliwe w oparciu o dodany do art. 554 paragraf 2b k.p.k., podmiot reprezentujący Skarb Państwa winien być ustalany na podstawie art.67 k.p.c., który stanowi, że za

Skarb Państwa podejmuje czynności procesowe organ państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie lub organ jednostki nadrzędnej. W zakresie określonym odrębną ustawą za Skarb Państwa czynności procesowe podejmuje Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej. Treść art.67 § 2 k.p.c. nie pozostawia również wątpliwości, że decydując się na wskazanie w art.554 § 2b k.p.k. organów reprezentujących Skarb Państwa w toczących się, na podstawie przepisów k.p.k., procesach o odszkodowanie i zadośćuczynienie, prawodawca musiał potraktować wskazane w tym przepisie sądy jako "jednostki organizacyjne, z których działalnością wiąże się dochodzone roszczenie". Powyższy pogląd znajduje również swoje wsparcie w poglądach doktryny, gdzie podkreśla się, że warunki posiadania uprawnienia do reprezentowania Skarbu Państwa, są »oparte na kryterium "zawinienia" w zaistnieniu podstawy do dochodzenia odszkodowania. Z § 2b pkt 1 i 2 wynika, że organem reprezentującym Skarb Państwa jest prezes tego sądu, w którym doszło do wydania lub skontrolowania i utrzymania w mocy niezasadnej decyzji stanowiącej następnie podstawę do dochodzenia odszkodowania. Podobne kryterium zastosowano do organu niesądowego w pkt 3, skoro chodzi tu o sytuację, gdy ten organ niezasadnie dokonał zatrzymania, co stwierdził sąd w toku kontroli zażaleniowej, albo gdy nie rozpoznawał zażalenia na zatrzymanie« (D. Świecki (w:) B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II.

Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2022, komentarz do art. 554, teza 15).” Te rozważania, choć dotyczą odmiennego stanu faktycznego i poczynione zostały przy uwzględnieniu przepisów ustawy lutowej ale w odniesieniu do konsekwencji stwierdzenia nieważności orzeczenia, mają charakter uniwersalny, odnoszą się również do rozstrzygnięć związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o internowaniu. Wynika z nich jednoznacznie powinność wskazania w treści wyroku statio fisci Skarbu Państwa, a nie było wątpliwości, że w niniejszej sprawie był to Komendant Komendy Wojewódzkiej Policji w G.. To bowiem ma mocy decyzji Komendanta Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w G. doszło do internowania wnioskodawcy. Zgodnie z aktualną treścią art. 554 § 2 b pkt 3 kpk organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach, w których źródłem dochodzenia roszczenia jest zatrzymanie jest organ, który dokonał zatrzymania, jeżeli sąd uwzględnił zażalenie na zatrzymanie albo jeżeli sąd nie rozpoznawał zażalenia na zatrzymanie. Zgodnie z tym przepisem, chodzi w nim o organ niesądowy, który dokonał zatrzymania w znaczeniu faktycznym, jak i prawnym i ma on zastosowanie również do zatrzymań na podstawie decyzji o internowaniu w związku z wprowadzeniem w Polsce w 1981r. stanu wojennego. Skoro w niniejszej sprawie do internowania wnioskodawcy doszło na podstawie decyzji Komendanta Wojewódzkiego Milicji Obywatelskiej w G., nie może być wątpliwości co do tego, że to Komendant Komendy Wojewódzkiej Policji w G. jest statio fisci Skarbu Państwa w sprawie

o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia za internowanie w związku z wprowadzeniem w Polsce w 1981r. stanu wojennego.

Na marginesie zatem jedynie wskazać należy, że gdyby Komendant Komendy Wojewódzkiej Policji w G. nie posiadał statusu uczestnika postępowania (jak twierdzi skarżąca na str.4 apelacji), nie mógłby skutecznie wnieść środka zaskarżenia od zapadłego orzeczenia.

Skutku oczekiwanego przez skarżącą nie może również przynieść odwoływanie się do kwestii dysponentów środków finansowych przeznaczonych na wypłatę należności na podstawie przepisów ustawy lutowej. Także do tej kwestii odniósł się Sąd Najwyższy w przywołanym wyroku, wskazując: „Odnosząc się natomiast do kwestii środków, z których wskazana w wyroku statio fisci Skarbu Państwa ma pokryć zasądzone od Skarbu Państwa roszczenie, należy przypomnieć, że zgodnie z art.164 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki nieprzewidziane, których obowiązkowe płatności wynikają z tytułów wykonawczych, wyroków sądowych lub ugód, mogą być dokonywane bez względu na poziom środków finansowych zaplanowanych na ten cel. Odpowiednia zmiana planu wydatków powinna nastąpić w trybie przeniesień wydatków z innych podziałek klasyfikacji wydatków lub z rezerw celowych. W myśl ustępu drugiego tego artykułu, do przeniesień, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się ograniczeń wynikających z art. 171 ust. 1-5. Warto podkreślić,

że w komentarzach do tego artykułu zauważa się, że najczęściej jednostki organizacyjne występujące jako statio fisci Skarbu Państwa nie są przygotowane organizacyjnie i finansowo do zapłaty zasądzonych kwot, jako że nie są one przewidziane w ich planach finansowych. Z uwagi na powyższe organy te zwracają się wtedy do Ministra Finansów z wnioskiem o dokonanie przeniesienia wydatków w ramach danej części budżetowej albo do Rady Ministrów o przyznanie dotacji z rezerwy celowej (zob. W. Miemiec (w:) Ustawa o finansach publicznych. Komentarz, wyd. II, red. Z. Ofiarski, Warszawa 2020, komentarz do art. 164, teza 5).”

Ad.2. Zarzut nie jest trafny, choć rację ma skarżąca twierdząc, że roszczenia dochodzone w trybie ustawy lutowej (podobnie jak w trybie Rozdziału 58 kpk, który poprzez jej art.8 ust.3 mają zastosowanie w przedmiotowej sprawie) mają charakter mieszany, karno – cywilny. Apelująca jednak z faktu tego wywiodła błędne wnioski. Przedstawiona bowiem w tym zakresie argumentacja jest chybiona, a orzeczenia sądów powszechnych i Sądu Najwyższego mające stanowić jej oparcie nie przystają do realiów rozpoznawanej sprawy. Rzecz bowiem w tym, że roszczenia o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o internowaniu w związku z wprowadzeniem w Polsce w 1981r. stanu wojennego nie przedawniają się. Wniosek taki Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie wywodzi zarówno z treści ustawy lutowej, jak i wykładni celowościowej i systemowej przepisów związanych

z rozpoznawaną sprawą. Wymaga bowiem tego należyta interpretacja aktu normatywnego, polegająca na odczytaniu zeń właściwego i zgodnego z intencjami prawodawcy sensu. Wymaga to nierzadko, oprócz posługiwania się wykładnią językową (gramatyczną), stosowania także innych metod wykładni, na przykład systemowej, historycznej czy wreszcie wykładni celowościowej zmierzającej do ustalenia celu, w jakim wydano dane przepisy i tłumaczącej ich sens w świetle tego celu. Wobec takiego poglądu instancji odwoławczej bez wpływu na przedmiotową sprawę ma stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie zawarte w wyroku z 14 czerwca 2021r. w sprawie II AKa 332/20 dotyczące czasu powstania roszczeń o jakich mowa w ustawie lutowej.

Na wstępie wskazać należy, że zgodnie z treścią art.8 ust.3 ustawy lutowej in fine przepis art.555 kpk nie ma zastosowania w postępowaniu o zasądzenie zadośćuczynienia w oparciu o tę ustawę. Zastosowania nie ma również przepis art.8 ust.2 ustawy lutowej, który odnosi się tylko do terminu dochodzenia roszczeń wynikających ze stwierdzenia nieważności orzeczenia o jakim mowa w art.1 ust.1 i 2 tej ustawy; pogląd ten podziela sama skarżąca (str.9 apelacji). Stąd zdziwienie Sądu II instancji budzi powoływane się na str.10 apelacji na wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 12 kwietnia 2018r. w sprawie II AKa 124/18, postanowienie Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2013r. w sprawie IV K 412/13 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 29 września 2010r. w sprawie III KK 160/10, które dotyczą właśnie art.8 ust.2 ustawy lutowej. Brak związku

z realiami rozpoznawanej sprawy skutkuje niemożnością uznania tych orzeczeń za mające potwierdzać słuszność stanowiska skarżącej w omawianej aktualnie kwestii. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 14 września 2017r. w sprawie II AKa 365/17 odnosi się natomiast do zagadnienia podniesienia zarzutu przedawnienia, do czego Sąd II instancji odniesie się w dalszej części niniejszego uzasadnienia.

Skutku oczekiwanego przez skarżącą nie może również przynieść odwoływanie się do art.442 1 § 1 kc, gdyż odpowiedzialność Skarbu Państwa w sprawach o roszczenia wynikające z ustawy lutowej oparta jest na zasadzie ryzyka, nie zaś na zasadzie winy. Jest to stanowisko niekwestionowane w orzecznictwie i wśród komentatorów. Sąd rozważania poczynione na str.9-10 omawianej apelacji również nie przystają do realiów rozpoznawanej sprawy i jako takie nie mogą skutkować uznaniem apelacji w tej części za zasadną. Całkowicie chybione są rozważania skarżącej dotyczące braku postępowania karnego w stosunku do sprawców internowania (str.10 apelacji). Kwestii roszczeń dochodzonych z tytułu internowania nie sposób bowiem odnosić do przepisów prawa cywilnego dotyczących deliktów i terminu ich przedawnienia określonych w art.442 1 §1 kc, gdyż kwestia ta została uregulowana w przepisie art.8 ust.1 ustawy lutowej, z którego wprost wynika, że osobie wobec której wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981r. w Polsce stanu wojennego przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z wydania

lub wykonania decyzji, a Skarb Państwa – co już wyżej wskazano - odpowiada w tych sprawach na zasadzie ryzyka, nie zaś na zasadzie winy. Dla skuteczności wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie nie potrzeba zatem wydania orzeczenia wobec sprawców internowania wnioskodawcy. Skutku oczekiwanego przez skarżącą nie może również przynieść powoływanie się na uchwałę Sądu Najwyższego z 28 października 1993r. w sprawie I KZP 21/93. Apelująca bowiem wskazała na zawarte w niej stanowisko Sądu Najwyższego co do zagadnień niekwestionowanych, tj. tego, że roszczenia dochodzone w oparciu o ustawę lutową mają charakter cywilnoprawny ale są dochodzone w tym szczególnym trybie postępowania, przed sądem karnym. Z orzeczenia tego nie wynika jednak, że w konsekwencji zastosowanie mają przepisy o terminie przedawnienia roszczeń określone w art.442 1 § 1 kc. Sąd Najwyższy wskazał natomiast w nim, że w kwestiach z zakresu prawa materialnego, nie uregulowanych w ustawie lutowej mają wprost zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego odnoszące się zwłaszcza do problematyki zasad ustalania zaistnienia szkody i krzywdy, związku przyczynowego, określania wysokości odszkodowania i zadośćuczynienia, przyczynienia się do powstania szkody, wyłączenia odpowiedzialności Skarbu Państwa i nadużycia prawa w rozumieniu art.5 kc. Poza tym wskazać należy, że stosowana jest również wyrażona w art. 6 kc zasada określająca rozkład ciężaru dowodu.

Końcowo wspomnieć również należy, że instytucja

nieprzedawniania się roszczeń nie jest obca ustawie lutowej; w treści art.11 ust.1 in fine jest to wręcz wskazane wprost w odniesieniu do roszczeń dochodzonych na podstawie tego przepisu. Wskazane wyżej przesłanki przemawiają za tym, że nawet przy braku wprost takiego zapisu w odniesieniu do roszczeń wynikających z internowania w związku z wprowadzeniem w Polsce stanu wojennego w 1981r., również i one nie ulegają przedawnieniu. Podobnie jak roszczenia wynikające z represjonowania przez radzieckie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości lub inne wskazane w art.8 ust.2a i 2b. ustawy lutowej. Podkreślenia również wymaga, że tam gdzie ustawodawca przewidział instytucje przedawnienia dochodzenia roszczeń, odsyła do przepisu art.8 ust.2 ustawy lutowej (tak w art.8b ust.2 oraz art.9). Zatem skoro brak jest wprost przepisu wskazującego na możliwość przedawnienia roszczeń związanych z internowaniem, art.8 ust.2 ustawy lutowej w zakresie przedawnienia dochodzenia roszczeń odwołuje się tylko do stwierdzenia nieważności orzeczenia i brak jest w innych przepisach odwołania się do niego w odniesieniu do internowania, dokonanie wykładni celowościowej przepisów ustawy lutowej, a także przy założeniu racjonalności ustawodawcy prowadzi do jednoznacznego wniosku, że roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie za wydanie lub wykonanie decyzji o internowaniu nie ulegają przedawnieniu.

Wobec powyższego zbędnym jest czynienie rozważań czy może mieć zastosowanie prekluzja dowodowa określona w art.381 kpc a jeżeli nie,

to czy podniesiony w istocie przez skarżącą we wniesionym środku odwoławczym zarzut przedawnienia nie stanowi nadużycia prawa podmiotowego w rozumieniu art.5 kc.

Ad. 3. Zarzut w zakresie uznania, że zasądzone przez Sąd I instancji zadośćuczynienie przekracza rozmiar krzywdy doznanej przez wnioskodawcę jest trafny, ale określona we wniosku w tym zakresie kwota stanowiłaby – w ocenie Sądu Apelacyjnego – zbyt niskie zadośćuczynienie za krzywdy doznane przez wnioskodawcę w związku z internowaniem.

Na wstępie Sąd II instancji stwierdza, że niezasadnym jest przeliczanie przyznanej sumy zadośćuczynienia poprzez ustalanie stawki za każdy dzień izolacji. Jak już wielokrotnie bowiem wskazywano w orzecznictwie, zwłaszcza gdy izolacja ta była wynikiem wykonania decyzji o internowaniu, przyjęcie takiego przelicznika nie znajduje żadnego uzasadnienia i musi być zakwestionowane (tak m. in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 20 marca 2008r., sygn. akt II AKa 71/08; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 19 listopada 2012r., sygn. akt II AKa 185/11). Sąd Apelacyjny aprobuje poglądy sądów powszechnych i Sądu Najwyższego zaprezentowane na str.11-12 omawianej apelacji. Jednak podkreślenia wymaga, że bez znaczenia pozostają informacje podane na str.13 apelacji o kwotach zadośćuczynienia zasądzanych w innych sprawach. W polskiej procedurze karnej obowiązuje bowiem unormowana w art.8 kpk zasada samodzielności jurysdykcyjnej sądów, zgodnie

z którą (poza przypadkami określonymi w przepisach) sąd nie jest związany orzeczeniem innego sądu.

Wskazać należy, że ustalenie, jaka kwota zadośćuczynienia w konkretnych okolicznościach jest „odpowiednia” w rozumieniu art. 445 § 2 k.c., należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. Zmiana w postępowaniu odwoławczym wysokości ustalonego przez Sąd I instancji zadośćuczynienia za krzywdę doznaną wskutek niesłusznego pozbawienia wolności jest więc możliwa tylko w razie ustalenia, że pierwotnie ustalona kwota zadośćuczynienia nie uwzględnia wszystkich okoliczności, które powinny mieć wpływ na wysokość zadośćuczynienia lub też, że okoliczności te wprawdzie zostały ustalone w sposób prawidłowy, jednak niewłaściwie oceniono ich znaczenie z perspektywy wielkości krzywdy, co w konsekwencji miało istotne znaczenie dla ustalenia wysokości zadośćuczynienia. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem orzecznictwa, wykładnia pojęcia „zadośćuczynienie”, o którym mowa w art. 552 k.p.k., opiera się na regułach wypracowanych w prawie cywilnym materialnym, w tym odwołuje się zwłaszcza do art. 445 § 2 kc, z którego wynika, że zadośćuczynienie winno być „odpowiednie”. Wśród elementów istotnych z punktu widzenia wysokości zadośćuczynienia wyróżnia się także aktualne warunki i przeciętną stopę życiową społeczeństwa. Wysokość zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach, a więc z jednej strony powinna służyć złagodzeniu doznanej krzywdy,

z drugiej zaś nie może być źródłem nieuzasadnionego wzbogacenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2015r., III KK 252/14; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 28 listopada 2018r., II AKa 323/18). Zasadniczymi okolicznościami mającymi wpływ na wysokość zadośćuczynienia z tytułu pozbawienia wolności są przede wszystkim cierpienia wnioskodawcy, których rodzaj, czas trwania i natężenie należy każdorazowo określić w kontekście materiału dowodowego sprawy.

Przechodząc na grunt rozpoznawanej sprawy, Sąd Okręgowy dostrzegł szereg okoliczności mających wpływ na poczucie krzywdy wnioskodawcy, a tym samym na wysokość należnego mu zadośćuczynienia za wykonanie decyzji o internowaniu (str.9). Niektórym z nich przydał jednak nienależytą (zbyt dużą) wagę, co skutkowało zasądzeniem zadośćuczynienia w zawyżonej kwocie. W szczególności dotyczy to okoliczności związanej ze stanem zdrowia wnioskodawcy. Sąd odwoławczy dostrzega, że zapadł on w ośrodku odosobnienia na zapalenie płuc, a okres internowania choć w niewielkim stopniu, ale jednak wpłynął na jego problemy stomatologiczne. Nie sposób jednak uznać aby było to „wyjątkowo negatywne doświadczenie w sferze zdrowotnej”, skoro wnioskodawca był aktywny zawodowo do 2002 roku (str.3 uzasadnienia wyroku) a zatem przez okres około 20 lat po zwolnieniu z internowania. Wskazać w tym miejscu godzi się na zeznania samego wnioskodawcy, u którego dopiero kilkanaście lat po opuszczeniu ośrodka internowania zdiagnozowano skoliozę, a wadę

serca w latach 90-tych (k.146). Brak jest podstaw do uznania, że miało to bezpośredni związek z jego internowaniem. W tym kontekście wskazać również należy na nietrafność stanowiska Sądu Okręgowego uznającego nieodwracalność skutków izolacji dla dalszego życia wnioskodawcy; w szczególności wyrażającą się w zmniejszeniu szans na przyszłość związanym z możliwością podjęcia pracy. W literaturze prawa podkreśla się, że zmniejszenie się widoków powodzenia na przyszłość ma miejsce wówczas gdy uszkodzony, wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia pozbawiony zostaje szans na osiągnięcie sukcesu zawodowego, ponieważ utracił sprawność fizyczną lub pogorszeniu uległ jego wygląd, a cechy te były istotne dla rozwoju jego kariery (patrz: Komentarz do Kodeksu cywilnego - Z. Gawlik i inni, art. 445kc). Brak jest podstaw do uznania, że w przedmiotowej sprawie miało to miejsce, w szczególności nie wykazał tego wnioskodawca. Wskazać również należy, że Sąd I instancji nie uznał (i słusznie, o czym będzie mowa w dalszej części niniejszego uzasadnienia przy omawianiu apelacji pełnomocnika wnioskodawcy), że potrzeba wykonania implantów zębów 12 lat temu, a zatem ponad 40 lat po internowaniu pozostawała z nim w bezpośrednim związku. Nie umniejszając w żadnym stopniu poczucia krzywdy wnioskodawcy związanej z niepokojem o los żony i dzieci, nie sposób nadto – w ocenie Sądu Apelacyjnego – uznać, że ilość dzieci winna mieć szczególne znaczenie dla rozmiaru krzywdy. Troska o najbliższą rodzinę jest bowiem niezależna od tego czy pokrzywdzony ma

jedno, czy sześcioro dzieci. Nie umniejszając w żadnym stopniu niepokoju wnioskodawcy o los swojej rodziny w okresie jego internowania wskazać należy na zeznania świadka A. K. (1), że w tym czasie otrzymywała wsparcie osobiste, rzeczowe i finansowe od (...) sąsiadów i znajomych z pracy (k.147 akt sprawy), co potwierdził wnioskodawca (k.146 akt sprawy). Trafnie Sąd I instancji uznał, że okres internowania był przeciętny, biorąc pod uwagę tego rodzaju sprawy. Słusznie również wskazał na czynnik w postaci przebywania w przeludnionej celi. Nie umniejszając związanego z tym poczucia krzywdy wnioskodawcy wskazać jednak należy, że - jak wynika z jego zeznań (k.145 akt sprawy) - wszyscy tam przebywający byli osobami internowanymi; wnioskodawca nie przebywał zatem w celi z przestępcami, osobami odbywającymi kary pozbawienia wolności z powodów niezwiązanych z działalnością patriotyczną. Rację ma Sąd Okręgowy wskazując na obawy o dalszą przyszłość. Wnioskodawca został internowany w dniu wprowadzenia w Polsce stanu wojennego, kiedy niewiadomym był jeszcze los internowanych i konsekwencje działań podejmowanych wobec nich przez ówczesne władze. Sąd II instancji zmieniając wyrok w zakresie wysokości zadośćuczynienia miał również na uwadze trafnie wskazaną przez Sąd Okręgowy słabą jakość wyżywienia w miejscach odosobnienia, z drugiej jednak strony – również w oparciu o wiedzę historyczną i doświadczenie orzecznicze (na które Sąd Okręgowy powołał się na str.10 uzasadnienia wyroku) oraz zeznania samego wnioskodawcy (k.145 akt sprawy) rację należy

przyznać skarżącej, że internowani otrzymywali paczki żywnościowe, które poprawiły jakość wyżywienia.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd Apelacyjny obniżył należne wnioskodawcy zadośćuczynienie z tytułu internowania do kwoty 147.000 zł. uznając, że kwota ta jest adekwatna do krzywdy związanej z internowaniem, jednocześnie nie stanowiąc dla wnioskodawcy źródła bezpodstawnego wzbogacenia się. Kwota ta pewnością uwzględnia w odpowiednim stopniu aktualne warunki i poziom życia społeczeństwa, a tym samym jest rozsądna i odpowiednia. Rekompensuje w wyważony sposób wszystkie skutki internowania wnioskodawcy. Ma charakter kompensacyjny, przedstawia wartość ekonomicznie odczuwalną, jest adekwatna i słuszna. Oczywiście trudno jest przełożyć cierpienie na satysfakcję finansową, o którą zabiega skarżący, to jednak zasądzona w toku kontroli instancyjnej kwota wypełnia – zdaniem Sądu odwoławczego - przesłanki kształtujące zadośćuczynienie i znajduje oparcie w dyrektywach określonych w art.445 § 1 kc w zw. z art.445 § 2 kc oraz art 448 kc.

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy

Ad.1., 2., 4. Zarzuty nie są trafne. Na wstępie Sąd Apelacyjny odwołuje się do uwag natury ogólnej poczynionych już w niniejszym uzasadnieniu a związanych z zasadami określania wysokości zadośćuczynienia w tego rodzaju sprawach nie widząc potrzeby ponownego przedstawiania ich w tym miejscu.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego (str.11 uzasadnienia), że zawarte we wniosku żądanie zasądzenia kwoty 1.420.564,68 zł. tytułem zadośćuczynienia jest absurdalnie wygórowane. Doświadczenie orzecznicze Sądu II instancji daje podstawy do stwierdzenia, że jest to bardzo częsta cecha żądań w tego rodzaju sprawach zawartych we wnioskach i środkach odwoławczych sporządzanych przez pełnomocników reprezentujących wnioskodawcę w przedmiotowej sprawie.

Zarzut apelacji jest całkowicie bezzasadny. Skarżąca w wywiedzionej apelacji nie wskazuje na okoliczności, których Sąd Okręgowy nie brałby pod uwagę jako ważne dla oceny wysokości należnego wnioskodawcy zadośćuczynienia. Uważa jednak, że ich waga i znaczenie dla ustalenia stopnia pokrzywdzenia wnioskodawcy nie zostały prawidłowo ocenione, co skutkowało zasądzeniem przez Sąd Okręgowy kwoty niewspółmiernej do rozmiaru krzywd i cierpień doznanych przez wnioskodawcę. Sąd Apelacyjny nie podziela tego poglądu. Uznaje natomiast, że zasądzona przez Sąd I instancji kwota zadośćuczynienia przekracza ów rozmiar, co skutkowało częściowym uwzględnieniem apelacji wniesionej przez pełnomocnika uczestnika postępowania.

Skutku oczekiwanego przez skarżącą nie może przynieść odwoływanie się do zeznań wnioskodawcy i odczuwanego przez niego poczucia krzywdy. Oczywiście jest to ważne kryterium ustalania wysokości

należnego zadośćuczynienia ale nie może zostać uznane za decydujące. Sąd orzekający musi je zobiektywizować aby nie doszło do zasądzenia kwoty noszącej znamiona bezpodstawnego wzbogacenia się. Okoliczności wskazywane przez skarżącą jako istotne dla ustalenia zasadnego w przedmiotowej sprawie zadośćuczynienia (str. 6 apelacji) zostały wzięte pod uwagę przy określaniu kwoty tego świadczenia. Niewątpliwie sytuacja w jakiej znalazł się wnioskodawca była dla niego stresująca. Również poza sporem pozostaje, że internowanie było celową represją ówczesnych władz ze względu na jego działalność niepodległościową. Są to jednak okoliczności dotyczące wszystkich internowanych w związku z wprowadzeniem w 1981r. stanu wojennego i brak jest podstaw do uznania, że poczucie w związku z tym krzywdy wnioskodawcy było ponadprzeciętne, uzasadniające podwyższenie zasądzonego zadośćuczynienia co do zasady, a do kwoty żądanej przez skarżącą w szczególności. Całkowicie dowolne, nieoparte żadnym obiektywnym dowodem są twierdzenia skarżącej o bardzo niskim poziomie odporności psychicznej i fizycznej wnioskodawcy. Podkreślenia tymczasem wymaga, że w tego rodzaju sprawach zastosowanie ma art.6 kc, a zatem ciężar udowodnienia określonej okoliczności spoczywa na stronie, która wywodzi z niej skutki prawne. Zadaniu temu pełnomocnicy wnioskodawcy nie sprostali. Podobnie jak w odniesieniu do twierdzenia, że sytuacja w jakiej w związku z internowaniem znalazł się wnioskodawca dla osób, które tego nie doświadczyły jest wprost nie do wyobrażenia (str.6 apelacji).

Nie umniejszając w żadnym stopniu niewątpliwego poczucia krzywdy wnioskodawcy związanej z bezprawnym pozbawieniem wolności będącym skutkiem jego internowania oraz mając na uwadze ustalone przez Sąd Okręgowy warunki w jakich w związku z tym przebywał Sąd Apelacyjny, opierając się na własnej ale powszechnie dostępnej wiedzy historycznej oraz doświadczeniu zawodowym, za absolutnie chybione uznaje stanowisko autorki omawianego środka odwoławczego, że warunki izolacji wnioskodawcy były skrajnie ciężkie wręcz nieklasyfikowane, nawet według ówczesnych standardów i nie do wytrzymania choćby przez jeden dzień (str.8 apelacji). Takie stanowisko może świadczyć o braku rozeznania skarżącej w innego rodzaju sprawach rozpoznawanych na podstawie ustawy lutowej , w szczególności związanych z represjami i pozbawieniem wolności mającymi miejsce w czasach stalinowskich. Wskazać przy tym należy, że wnioskodawca zaprzeczył aby w ośrodku internowania stosowana była wobec niego przemoc fizyczna (co potwierdziła świadek A. K. (1) (k.148 akt sprawy) podając, że „w pewnym stopniu była stosowana przemoc, jedynie psychiczna” (k.145 akt sprawy)

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska skarżącej oraz przedstawionego przez nią poglądu Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu co do tego, że krzywda osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego była co do zasady większa niż osób niesłusznie pozbawionych wolności na innej podstawie. Podziela natomiast w tym zakresie pogląd

Sądu Apelacyjnego w Warszawie zaprezentowany w wyroku z 4 września 2019r. w sprawie II AKa 108/19: „Automatyzm w uznawaniu iż osobie, której działalność związana była z walką na rzecz niepodległego Państwa Polskiego należy się znacząco wyższe, jak wskazał skarżący zadośćuczynienie, w opozycji do zadośćuczynienia przyznanego na podstawie przepisów kodeksu postępowania karnego nie znajduje uzasadnienia. Wszak krzywda osoby niewinnej i niesłusznie skazanej, np. za zabójstwo, która wiele lat spędziła w izolacji penitencjarnej, okazać się może nieporównywalnie większa i rodząca konieczność zasądzenia kwot zadośćuczynienia wielokrotnie wyższych niż te, które związane są z represjami w okresie PRL.”

Całkowicie chybione jest stanowisko skarżącej jakoby Sąd Okręgowy potraktował sprawę pobieżnie i z dystansem, co skutkowało zasądzeniem zbyt niskiego zadośćuczynienia. Sąd Okręgowy bowiem z należytą wnikliwością ustalił wszystkie okoliczności mające wpływ na wysokość zadośćuczynienia, o czym świadczy treść uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia. W pewnym zakresie przydał im jedynie nadmierną wagę, co skutkowało obniżeniem, w toku kontroli instancyjnej, zasądzonych zadośćuczynienia. To skarżąca posługując się dość ogólnymi stwierdzeniami, bez odniesienia się do argumentacji przedstawionej przez Sąd I instancji wnosi o zasądzenie kwoty wręcz absurdalnej, nie znajdującej absolutnie żadnego uzasadnienia. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że popada przy tym w wewnętrzną sprzeczność. Z jednej strony bowiem stwierdza – czyniąc z tego zarzut apelacyjny

(str.2-3 środka odwoławczego), że szacowanie odpowiedniego zadośćuczynienia nie powinno polegać na mechanicznym (nawet pośrednio) przeliczeniu „średniej krajowej” każdy miesiąc internowania, z drugiej zaś strony taką właśnie metodę przyjmuje przy obliczanie należnego – jej zdaniem – zadośćuczynienia. Mnoży bowiem ilość dni internowania (222) przez kwotę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw na dzień składania wniosku (6.398.94 zł) – k.11 akt sprawy i takiej też kwoty żąda również we wniesionym środku odwoławczym.

Podniesienie zarzutu obrazy art.410 kpk i argumenty wskazane w tym zakresie (str.7 apelacji) dają podstawy do uznania, że skarżąca albo nie zapoznała się z uzasadnieniem zaskarżonego orzeczenia, albo nie przyjmuje do wiadomości jego treści. Sąd Okręgowy bowiem miał na względzie wszystkie wskazane w tej części apelacji okoliczności, nie doszło zatem do obrazy art.410 kpk. Fakt, że nie przydał im wagi oczekiwanej przez skarżącą nie oznacza, że okoliczności te pominął. Podnosząc takie argumenty skarżąca zdaje się nie dostrzegać różnicy między pominięciem dowodu, a oceną jego wiarygodności i wpływem na treść orzeczenia. Należy zatem wskazać, że nieprzydanie waloru wiarygodności określönemu dowodowi, a w realiach rozpoznawanej sprawy, oczekiwanemu przez skarżącą wpływu określonej okoliczności na stopień krzywdy wnioskodawcy, a co za tym idzie, wysokość zadośćuczynienia nie oznacza, że sąd taki dowód lub okoliczność pominął. Z tożsamy

względów chybionym jest zarzut braku wskazania w uzasadnieniu wyroku powodów zasądzenia zadośćuczynienia we wskazanej w zaskarżonym orzeczeniu kwocie. Rozważania w tym zakresie znajdują się bowiem na str.9-11 uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

Ad. 3. Zarzut jest trafny jedynie w tym zakresie, że istotnie niesłusznym było przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że sumą odpowiednią zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez A. K. na skutek niesłusznego internowania jest kwota 260.000 zł. oraz że jest to kwota niewspółmierna do rozmiaru doznanych przez niego krzywd i cierpień. Nie jest natomiast trafny w zakresie tym, że okoliczności sprawy przemawiają za zasądzeniem na rzecz wnioskodawcy wyższej kwoty zadośćuczynienia. Kwota ta bowiem - co wykazano wyżej w niniejszym uzasadnieniu - jest zawyżona, stąd doszło do jej obniżenia na skutek kontroli instancyjnej zaskarżonego również przez pełnomocnika Komendanta Komendy Wojewódzkiej Policji w G. orzeczenia. Oceniając zarzuty podniesione w tej apelacji Sąd II instancji odnosił się również do obliczania dziennej kwoty należnego zadośćuczynienia. Do poczynionych tam rozważań odsyła nie stwierdzając potrzeby ponownego przytaczania ich w tym miejscu. Wskazać jedynie należy, odwołując się do sposobu obliczenia przez pełnomocnika wnioskodawcy kwoty zadośćuczynienia w przedmiotowej sprawie, że - w ocenie Sądu Apelacyjnego - zadośćuczynienie liczone jako iloczyn ilości dni pozbawienia wolności przez kwotę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto jest praktyką nieprawidłową nie znajdującą

uzasadnienia ani w ustawie, ani tym bardziej w praktyce orzeczniczej.

Ad. 5., 6. Zarzuty związane z oddaleniem wniosku o zasądzenie odszkodowania nie są trafne. Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił bowiem warunki, w jakich przebywał wnioskodawca będąc internowanym i skutki, jakie wywołał ten pobyt dla jego zdrowia fizycznego, w szczególności w kontekście wskazywanej podstawy żądania odszkodowania, tj. wykonania implantów zębowych. Sąd odwoławczy nie podziela stanowiska skarżącej, że w tym zakresie Sąd Okręgowy dokonał dowolnej oceny dowodów: zeznań wnioskodawcy i świadka A. K. (1) oraz opinii sądowno – lekarskiej biegłego z zakresu chirurgii stomatologicznej. Subiektywne odczucia wnioskodawcy oraz jego żony nie mogą bowiem stanowić skutecznej przeciwwagi dla niekwestionowanej co do rzetelności w toku postępowania przed Sądem I instancji przez wnioskodawcę i jego pełnomocnika opinii biegłego z zakresu chirurgii stomatologicznej (o przeprowadzenie której nota bene pełnomocnik wnioskodawcy sam postulował – k.149 akt sprawy). Trafnie Sąd I instancji wskazał na szczegółowość opinii i jej argumentacji, kwalifikacjach, doświadczeniu biegłego i jego wiedzy specjalistycznej, znajduje to bowiem potwierdzenie w aktach sprawy (k.190-193 akt sprawy). Mające zatem mieć oparcie w zasadach logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego i wskazań wiedzy stwierdzenie skarżącej, że warunki izolacji miały związek z wykonaniem u wnioskodawcy implantów zębowych jest gołosłowne i żadną miarą nie zasługuje na aprobatę. Podkreślenia

<p>wymaga, że również we wniesionym środku odwoławczym skarżąca nie wskazała jakichkolwiek zarzutów do przeprowadzonej w sprawie opinii biegłego chirurgii stomatologicznej stwierdzając jedynie, że została niesłusznie uznana za wiarygodną (str.8 apelacji). Zwalnia to Sąd odwoławczy od szerszych rozważań w tym zakresie, gdyż nie jest rzeczą Sądu odwoławczego przejmowanie roli skarżącego i doszukiwanie się w oparciu o ogólne sformułowanie zarzutu uchybień w zaskarżonym orzeczeniu ponad to, co wyraźnie skarżący wskazał.</p>	
<p>Wnioski</p>	
<p>Apelacja pełnomocnika uczestnika postępowania</p> <p>wskazanie jako podmiotu zobowiązanego do zapłaty zadośćuczynienia na rzecz A. K. - Skarbu Państwa bez wskazania dodatkowo statio fisci Skarbu Państwa tj. Komendanta Wojewódzkiego Policji w G.;</p> <p><u>ewentualnie</u></p> <p>oddalenie wniosku z uwagi na to, że roszczenie uległo przedawnieniu oraz zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania zwrotu kosztów procesu za obie instancje zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;</p> <p><u>ewentualnie</u></p> <p>oddalenie wniosku w zakresie zasądzającym zadośćuczynienie ponad kwotę 111.000 zł oraz zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania zwrotu kosztów procesu za obie instancje zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p>

**Apelacja pełnomocnika
wnioskodawcy**

niezasadny

zmiana wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku XI Wydział Wykonawczy z dnia 9.03.2023 r., sygn. akt: XI Ko 1063/22, poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy A. K. dodatkowej kwoty 1.160.564,68 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez nią (pisownia oryginalna – uwaga SA) krzywdę oraz kwoty 39.400,00 zł tytułem odszkodowania za poniesioną przez niego szkodę wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty

ewentualnie

uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Nadto

zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Związłe o powodach uznania wniosków za zasadne, częściowo zasadne albo niezasadne.

**Apelacja pełnomocnika
uczestnika postępowania**

Ad.1., 2. Bezzasadność zarzutów apelacyjnych.

Ad.3. Częściowa zasadność zarzutu apelacyjnego.

**Apelacja pełnomocnika
wnioskodawcy**

Tiret pierwsze Bezzasadność zarzutów apelacyjnych.

Tiret drugie Brak jest podstaw do uznania, że zachodzą przesłanki do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Wniosek o charakterze kasatoryjnym nie jest zasadny wobec niezasadności podniesionych zarzutów. Na marginesie zatem jedynie wskazać należy, że wniosek ten nie został w żaden sposób umotywowany. Podkreślenia tymczasem wymaga, że zgodnie z aktualnym oraz mającym zastosowanie w przedmiotowej sprawie brzmieniem przepisu art.437 § 2 kpk, uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art.439 § 1 kk (skarżąca nie podniosła takiego zarzutu, a Sąd odwoławczy nie stwierdza zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej) i art.454 kk (nie ma zastosowania w przedmiotowej sprawie) lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości (skarżąca nie wskazała okoliczności świadczących o takiej potrzebie, a Sąd odwoławczy nie stwierdza ich zaistnienia).

Brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego za II instancję skoro jego pełnomocnik wywiódł apelację niezasługującą na uwzględnienie w jakimkolwiek stopniu. Stosując zatem odpowiednio przepis art.633 kpk w zw. z art.636 § 2 kpk, zasady słuszności sprzeciwiają się zwrotowi

na rzecz wnioskodawcy od Skarbu Państwa kosztów pełnomocnictwa z wyboru za udzieloną pomoc prawną na etapie postępowania odwoławczego (tak też: **Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku** z 21 maja 2015r. w sprawie II AKa 120/15).

Na marginesie zatem jedynie wskazać należy, że skarżąca wnosząc o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy „kosztów procesu, w tym (podkreślenie SA) kosztów zastępstwa procesowego za II instancję” nie podała jakiego rodzaju koszty procesu poza kosztami zastępstwa procesowego miałyby Skarb Państwa zwrócić wnioskodawcy. Podnieść więc należy, że zgodnie z treścią art.616 § 1 kpk, poza uzasadnionymi wydatkami stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika (pkt 2), do kosztów procesu należą koszty sądowe (pkt 1). Koszty sądowe natomiast, zgodnie z treścią § 2 art.616 kpk, to opłaty (pkt 1) i wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania (pkt 2). Zgodnie natomiast z treścią art.13 ustawy lutowej, koszty postępowania w sprawach objętych ustawą ponosi Skarb Państwa. Żądanie zgłoszone zatem w tym zakresie przez skarżącą jest z gruntu chybione, nie znajdujące oparcia w obowiązujących przepisach prawa. Sytuacja taka nie powinna mieć miejsca, skoro środek odwoławczy został sporządzony przez podmiot profesjonalny.

OKOLICZNOŚCI **PODLEGAJĄCE**
UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU

1.	Nie dotyczy
Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności	
Nie dotyczy	
ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zaskarżony wyrok poza częścią zmienioną.	
Zwiąże o powodach utrzymania w mocy	
Niezasadność pozostałych zarzutów apelacyjnych, brak przesłanek z art.439 § 1 kpk i art.440 kpk.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Kwota zadośćuczynienia.	
Zwiąże o powodach zmiany	
Jak w rubryce 3.	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	Nie dotyczy # art. 439 k.p.k.

Zwiężle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
Nie dotyczy		
4.1.	Nie dotyczy	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Nie dotyczy		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Nie dotyczy	

Koszty Procesu	
-----------------------	--

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III.	O wydatkach za postępowanie odwoławcze orzeczono zgodnie z treścią art.13 ustawy z 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i obciążono nimi Skarb Państwa.

PODPISy

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1.		
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik uczestnika postępowania		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Zasadność roszczenia i wysokość zadośćuczynienia		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	2.	
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik wnioskodawcy	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Zasadność roszczenia o odszkodowanie i wysokość zadośćuczynienia	
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do zasadności roszczenia o odszkodowanie
#	co do wysokości zadośćuczynienia	

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana